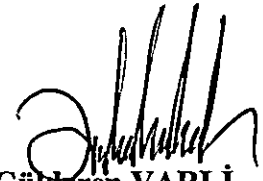

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye’de gittikçe derinleşen ekonomik kriz, kadın politikalarına dair atılmayan somut adımlar kadınları yaşamdan kopardığı gibi kadın yoksulluğunu da arttırmaktadır. Kadın yoksulluğunun arttığı bir ilde Van’dır. Van’da yaşanan kadın yoksulluğunun araştırılması ve kadın yoksulluğuna neden olan sebeplerin tespit edilmesi ve yoksulluğu arttıran etmenlerin önlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederiz. 22.11.2024

Gülderen VARLI

Van Milletvekili

GEREKÇE

Cinsiyet temelli eşitsizlikler, kadının eve kapatılması, ekonomideki rolünün çalınması, kadının yarattığı tüm değerlerin gasp edilmesi ile beraber bölge illerinde kadın yoksulluğu gittikçe artmaktadır. Atanan kayyımlarla, iktidar kadınları yerel yönetimlerden uzaklaştırmakta ve ekonominin dışına itmektedir. Yetkili kurumların kadın sorunları hakkında somut adımlar atmaması, kadın yerine aileyi öncelikli planda tutması kadın yoksulluğuna da sebep olmaktadır. Gittikçe derinleşen ekonomik kriz, sistematik hale getirilmeye çalışılan kayyım politikaları ve cinsiyet eşitsizliği ile beraber kadınlar erkeklere göre yoksullaşma riskine daha açık hale gelmektedir.

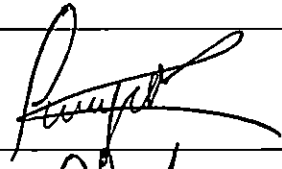
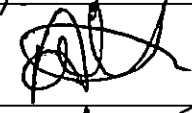
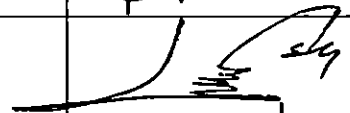
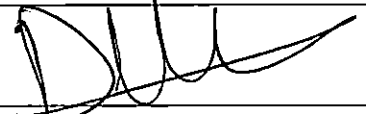
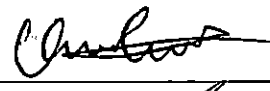
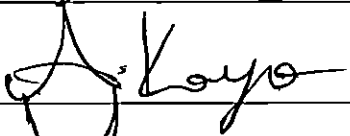
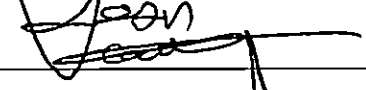
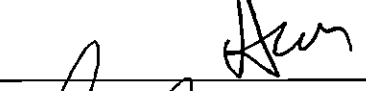
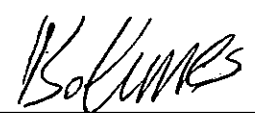
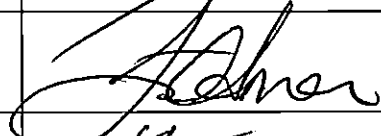
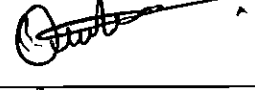
Van’da kadın istihdamı yeteri düzeyde yapılmamakta ve kadınların karar alma mekanizmalarına katılımı sınırlandırılmaktadır. Kadınlara daha fazla ücretsiz bakım ve ev işi yükü yüklenerek kadın yoksulluğu arttırılmakta ve kadınların emek gücü görmezden gelinmektedir. Erkek egemenliğinin şekillendirdiği cinsiyetçi iş bölümü, kadınların kamusal hayata katılımının önünde ciddi engel oluşturmaktadır. Kadın yoksulluğu gelir ve tüketimin yanı sıra sağlığa, eğitime, yeterli gıdaya, temiz suya, adalete erişim gibi yaşam koşullarını belirleyen faktörlerle de doğrudan ilişkilidir. Artan işsizlik, eğitim, ulaşım, sağlık ve yerel yönetimler alanında yaşanan sorunlar kadın yoksulluğunda etkili olmaktadır. Özellikle yoksulluğun derinleşmesi ve alım gücünün azalmasıyla kadınlar ve çocuklar açısından

psikolojik, fiziksel şiddet daha da derinleşmektedir. Cinsiyet temelli eşitsizlikler kadınların alım gücünü düşürmekte ve gelecek kaygılarını arttırmaktadır. Toplumun yaşadığı gelecek kaygısı ve geleceğe dair belirsizlikleri kadınlar daha derin yaşamaktadır.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayınlanan 2023 Gelir Dağılımı İstatistikleri 'ne göre; gelir düzeyinin en düşük olduğu kentler arasında Van başta olmak üzere bölge illeri Muş, Bitlis ve Hakkâri yer almaktadır. Bu dört kentte en düşük yıllık ortalama eşdeğer hane halkı kullanılabilir fert geliri 41 bin 385 lira olarak tespit edilmiştir. Ayrıca geniş tanımlı işsiz sayısı kadınlarda 5 milyon 351 bin, erkeklerde ise 5 milyon 286 bin olarak gerçekleşmiştir. Temmuz-Eylül, 2024 verilerine göre de işsizlik oranı erkeklerde %6,9, kadınlarda %12,1 olarak tahmin edilmiştir.

DİSK-AR 11 Kasım 2024 tarihinde yayınladığı raporunda; kadın işsizliğinin devam ettiği, kadınların istihdama erişemediğini, kadınların istihdama katılma oranları erkeklere oranla düşük olduğu ve kadın işsizliği ile erkek işsizliği arasındaki farkın açıldığını belirtilmiştir. Ayrıca TÜİK tarafından açıklanan dört ayrı işsizlik türünde de kadın işsizliği erkek işsizliğinden oldukça yüksek seyrettiği açıklanmıştır. Eylül 2024'te mevsim etkisinden arındırılmış Hane halkı İşgücü Araştırması (HİA) verilerine göre işsizlik türlerinin en yüksek olduğu kategori yüzde 34,7 ile geniş tanımlı kadın işsizliği olmaya devam ederken, ikinci yüksek işsizlik kategorisi yüzde 25,6 ile geniş tanımlı işsizliktir. Eylül 2024'te üçüncü en yüksek işsizlik kategorisi ise yüzde 24 ile genç kadın işsizliği olmuştur.

Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, yoksulluk, işsizlik, kadın cinayetleri ve şüpheli kadın katliamlarına karşı mücadele veren kadınların aynı zamanda eğitime, sağlığa, adalete erişimlerinin de engellendiği bilinen bir gerçektir. Kadın yoksulluğunu azaltmak, eşit fırsatlara ve karar almaya eşit erişimi sağlamak için Van'da yaşanan kadın yoksulluğunun nedenlerinin araştırılması ve gerekli tedbirlerin ivedilikle alınması adına bir Araştırma Komisyonu Kurulması elzemdir.

1	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
2	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
3	SERHAT EREN	DİYARBAKIR	
4	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
5	GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT	VAN	
6	NEVROZ UYSAL ASLAN	ŞIRNAK	
7	ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU	KOCAELİ	
8	ADALET KAYA	DİYARBAKIR	
9	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
10	ALİ BOZAN	MERSİN	
11	SALİHE AYDENİZ	MARDİN	
13	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
14	YILMAZ HUN	IĞDIR	
15	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
16	HÜSEYİN OLAN	BİTLİS	
17	ÖZNUR BARTİN	HAKKARİ	
18	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
19	GEORGE ASLAN	MARDİN	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	